

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΑΘΙΣΜΕΝΗ στὴν ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ, μὲ συστολήν, σκυμμένη ἐπάνω εἰς ἔνα τετράδιο, ἔγραψε διαρκῶς μὲ τὸ μολυβάκι τῆς. Τὸ τριανταφύλλι ἀμπαζούρ τῆς λάμπας ἔχάρασσε φωτεινὸν μαγικὸν κύκλον περὶ τὸ ἀνοικόν βιβλίον τῆς, ἔνα βιβλίον γειμάτο ἀριθμούς. Ταῦτοχρόνως, ἀπὸ τὰ πλάγια, ἔνα τριανταφύλλι φαντασμαγορικὸν φῶς ἔβαιρε τὰ δροσερὰ μαγονλάκια τοῦ ἑπταετοῦς κορασίου, τοῦ δποίου ἔχω τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ είμαι δ ὑεῖος. Εἶχε σουφρωμένα τὰ φυδάκια του, ὡς στρατηγὸς μελετῶν εἰς τὸν χάρτην τὴν τοπογραφίαν μάχης. Ἡ χάρις τῶν παιδιῶν ὑπάρχει, ἀκριβῶς, εἰς αὐτὴν τὴν ἀντίθεσιν. Ἐπιδίδονται εἰς μίαν ἀστειάν ἐργασίαν μὲ τὺ σοβαρώτερον ὑφος τοῦ κόσμου. Ὁ Κορέτζιο συνέλιυβε τελείως τὴν χάριν αὐτῆς τῆς ἀντιμέσεως. Ἡ σοβαρότης, μὲ τὴν δύο ἐρωτιδεῖς ἀκονίζουν τὰ βέλη των εἰς μίαν γωνίαν τῆς περιφρήμου «Δανάης», ἀποσπᾶ τὸ μειδίαμα. Ἡ μικρὴ ἀνεψιά μου εἶχε βυθισθῆ, μὲ τὰ ὅλα της, εἰς κάποιον ἀριθμητικὸν ὑπολογισμὸν καὶ ἦτο χαριτωμένη. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνεκάθητο, ἐφαίνετο ἀδημονοῦσα, ἔσβυνεν ὅλα ὅσα εἶχε γράψει μέχρις ἔκεινης τῆς στιγμῆς. περιέφερε τὸ σαστισμένον βλέμμα της ἐδῶ κι' ἔκει, ἀνεστέναζε καὶ κατόπιν ἥρχιζεν ἐκ νέου

νὰ γράφῃ. Τὴν παρηκολούθουν, μὲ κάποιον ἀνάμικτον αἰσθήμα στοργῆς καὶ λύπης. Τὸ καῦμένο τὸ κοριτσάκι! Δὲν ἐπρόφθασε διόλου νὰ ζήσῃ, δηλαδὴ νὰ ὀνειρευθῇ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Τὸ κάθισαν ἀμέσως εἰς ἓνα σκαμνί καὶ τὸ ἐπληροφόρησαν ὅτι «δύο καὶ δύο κάνουν τέσσερα». Τελείωσε. Όλόκληρος ὁ βίος του ἔχει πλέον δηλητηριασθῆ. Καλλίτερα νὰ μὴν εἶχε γεννηθῆ, ἀφοῦ ἐπρόκειτο νὰ μάθῃ τὴν φοβεράν αὐτὴν ἀλήθειαν, ὅτι δύο καὶ δύο δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κάμουν πέντε, ὅτι δύο καὶ δύο θὰ κάνουν διαρκῶς τέσσερα καὶ σήμερα καὶ αὔριο καὶ μεθαύριο καὶ μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων. Διότι «δύο καὶ δύο τέσσερα» εἶνε ἡ πρώτη ἀλήθεια, ἡ ὅποια χαράσσεται εἰς πᾶσαν τρυφεράν ψυχὴν ἡ πρώτη πραγματικότης, μὲ τὴν ὅποιαν ἐπικοινωνεῖ πᾶσα νεαρὰ ὕπαρξις, καὶ μάμενη μόνον διὰ νὰ πανηγυρίζῃ τὰ θελκτικώτερα ψεύδη. Ποῖος ἄνθρωπος ἄλλως τε εῖδεν ἡσυχίαν ἀφότου ἐγνώρισε μίαν ἀλήθειαν, ἔστω καὶ ἀπὸ τὰς ἀκινδύνους ἀληθείας τοῦ περιφήμου κοσκίνου τοῦ Ἐρατοσθένους; Καὶ ποῖος ἄνθρωπος ἐγνώρισε μίαν πραγματικότητα, χωρὶς νὰ λυπηθῇ; Παρηκολούθουν τὰ γαλανὰ δακτυλίδια τῶν καπνῶν τοῦ τσιγάρου μου, ποῦ ἔξεδιπλώνοντο ἀργά, πρὸς τὰ ἐπάνω, καὶ ἥμην ἀπορροφημένος ἀπὸ αὐτὰς τὰς σκέψεις, ὅταν ἡ μικρὴ ἀνεψιά μου μ' ἐπλησίασε.

— Κάμετέ μου τὴν χάρι, σᾶς παρακαλῶ θεῖε, δὲν μπορῶ νὰ λύσω αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Καὶ ἥρχισε νὰ διαβάζῃ στὴν ἀριθμητικήν της: «Δύο κρουνοὶ ὁέοντες συγχρόνως πληροῦσι μίαν δεξαμενὴν εἰς τριάκοντα δύο ὥρας. Ὁ εἰς ἔξ αὐτῶν, ὁέων μόνος, πληροῖ τὴν αὐτὴν δεξαμενὴν εἰς ἑβδομήκοντα πέντε ὥρας. Εἰς πόσας ὥρας θὰ πληρώσῃ τὴν αὐτὴν δεξαμενὴν ὁ ἔτερος τῶν κρουνῶν, ὁέων ἐπίσης μόνος;» Τί λέτε, θεῖε;

Οὐδέποτε ἀξιοπρέπεια θείου ἐτέθη ὑπὸ μεγαλειτέρων δοκιμασίαν. Ἡρχισα λοιπὸν νὰ βήχω ἐλαφρῶς, ώς ἦτο ἐπόμενον. Ἡ μικρὴ ἐκάροφωσεν ἀπάνω μου τὰ μάτια της, δύο μεγάλα, μαῦρα, ὁρθάνοικτα. Εἶχε μεταβληθῆ ὀλόκληρος εἰς ἐρωτηματικόν, τὸ ὅποιον ἀπήγει ἐπιμόνως μίαν ἀπάντησιν.

— Παιδί μου, ἀπήντησα ἐπὶ τέλους εἰς τόνον ἐπίσημον, εἴμαι θεῖος σου. Μολαταῦτα εἶνε ἀδύνατον νὰ σου δώσω μίαν θετικὴν πληροφορίαν διὰ τὸν κρουνόν.

«Ἡ μικρὴ ἐκατέβασε τὰ μοῦτρα. Ἐφαίνετο καταλυπημένη. Τίποτε δὲν μὲ συγκινεῖ περισσότερον ἀπὸ ἓνα μικρὸ πλάσμα ποῦ λυπεῖται. Προσεπάθησα νὰ τὴν παρηγορήσω:

— «Ἐννοια σου, παιδί μου, καὶ δὲν θὰ πάθῃς τίποτε ἀπολύτως, ἀν δὲν μάθης ποτὲ εἰς πόσας ὥρας ἔνας κρουνὸς γεμίζει μίαν δεξαμενὴν, ἡ εἰς πόσας ἥμέρας 553 ἔργαται τελειώνουν ἔνα ἔργον, ὅταν 63 τὸ τελειώνουν εἰς 998. Καὶ ὅλα τὰ προβλήματα ἐὰν τὰ λύσῃς, αὐτὰ ποῦ ἔχει ἡ ἀριθμητική σου καὶ αὐτὰ ποῦ ἔχουν ὅλες ἡ ἀριθμητικὲς τοῦ κόσμου, δὲν θὰ γίνῃς διόλου σοφώτερη, διόλου καλλίτερη ἀπὸ ὅ, τι εἶσαι. » Ακουσέ με ἐμένα, παιδί μου, ποῦ

είμαι θεῖος σου. Ὁ κόσμος εἶνε γεμάτος προβλήματα, μεγάλα καὶ φοβερά. Ὅπου καὶ νὰ γυρίσῃς τὰ ματάκια σου, ἄλλο δὲ θ' ἀπαντήσῃς, εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, παρὰ τὸν ἄγνωστον Χ. Παντοῦ εἶνε χωμένος αὐτὸς ὁ τρομερὸς ἄγνωστος, παιδί μου. Σὲ δὲ τι βλέπουμε, σὲ δὲ τι λέμε, σὲ δὲ τι κάνουμε, σὲ δὲ τι ὑποφέρουμε. Καὶ τὸ χειρότερο, καμμία «μέθοδος τῶν τριῶν», καμμία ἐσωτερικὴ ὑφαίρεσις, καμμία ἔξωτερη, κανεὶς ὑπολογισμός, καμμία ἀλγεβρικὴ ἔξισωσις, καμμία σκέψις δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ. Ἐρχόμεθα εἰς τὸν κόσμον, ζοῦμε, ἀγαποῦμε, πάσχουμε, πεθαίνουμε, χωρίς ποτε νὰ μάθουμε γιατί, χωρίς ποτε νὰ εὔρουμε τὸν ἄγνωστον Χ, ὁ δόποις ἀποτελεῖ τὸ τρομερὸν αἴνιγμα ὅλων αὐτῶν. Θὰ μεγαλώσῃς, παιδί μου, καὶ θὰ μὲ θυμηθῆς. Ἰσως μάλιστα θυμηθῆς καὶ τοὺς δύο κρουνούς. Γιατί εἰς κάθε ἀντιμετώπισμα τοῦ ἄγνωστου, εἰς κάθε δυστυχίαν, εἰς κάθε συμφοράν, εἰς κάθε κρίσιμον στιγμὴν τῆς ὑπάρξεώς σου, τὰ ματάκια σου θὰ γίνωνται δύο κρουνοί, οἱ δόποιοι θὰ δέουν συγχρόνως. Ἀφ' ὅτου ὑπάρχουν ἄνθρωποι, μικρή μου, οἱ δύο αὐτοὶ κρουνοὶ δέουν, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν ἐν τούτοις νὰ γεμίσουν τὸ σκοτεινὸν χάσμα ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν τρομερὸν ἄγνωστον. Εἶνε λοιπὸν γελοῖον νὰ λυπῇσαι, διότι δὲν ἡμπορεῖς νὰ εὔρῃς ἔναν Χ, τόσον καλοκάγαθον, ὅπως αὐτὸς τοῦ προβλήματός σου. Πήγαινε, παιδί μου, νὰ κοιμηθῆς, καλλίτερα. Ἰσως ὀνειρευθῆς τίποτε καλλίτερον ἀπὸ τὴν δεξαμενὴν τοῦ προβλήματος.

Ἡ μικρή ἔφανη δὲν ἐπαργυρογάθη. Ἰσως διότι δὲν ἐκατάλαβε τίποτε. Ἀλλοίμονον δύμως. Ἀργά ἢ γρήγορα θὰ καταλάβῃ.

Σπ. ΜΕΛΑΣ

ΣΚΟΡΠΙΑ ΦΥΛΛΑ

* * * Επὶ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Βασιγκτῶνος ἔχαράχθησαν αἱ ἔξης ἐπιγραμματικώτατοι στίχοι: «Πρῶτος ἐν πολέμῳ, πρῶτος ἐν εἰρήνῃ, πρῶτος ἐν ταῖς καρδιαῖς τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ».

* * * Ο Πετράρχης ἐθώπευε καὶ κατεψίλει τὴν ἐκ Βυζαντίου πεμφθεῖσαν αὐτῷ Ἰλιάδα τοῦ Ὄμηρου, ἀλλ' ἐλυπεῖτο καὶ ἐστέναξε, διότι δὲν ἤδυνατο νὰ τὴν ἀναγνῶσῃ καὶ τὴν ἐννοήσῃ.

* * * Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1795 ἐν Γαλλίᾳ τὸ χαρτονόμισμα τοῦ Δημοσίου ὑπέστη τοιαύτην μυθώδη ὑποτίμησιν, ὥστε ἡ ἀξία τοῦ χρυσοῦ λουδοβικείου ἐφθασε εἰς τὸ ἀπίστευτον ποσὸν τῶν 30,000 δραχμῶν εἰς χαρτονόμισμα!

* * * Κριτικός τις Ἀγγλος ἔλεγε περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐφημεριδομάχνιας, τὰ ἔξης: «Ἐάν τρεῖς Ἑλληνες ἀνήσχοντο εἰς τὴν Σελήνην, ὁ πρῶτος θὰ συνέτασσεν ἐφημερίδα, ὁ δεύτερος θὰ τὴν ἐτύπωνε, καὶ ὁ τρίτος θὰ τὴν ἀρεγίνωσκε διὰ νὰ κοίνη τὰ γραφόμενα.